

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/5342-

19. juni 2026

Statsbudsjettet 2026 - Supplerende tildelingsbrev nr. 4

Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrev for 2026 av 22. desember 2025 til Jernbanedirektoratet. I dette supplerende tildelingsbrevet tar Samferdselsdepartementet opp disse sakene:

- Investeringsporteføljen og tilbudsforbedringer på jernbanen
- Videre utredning av nasjonalt reisekort for kollektivtransport
- Vurdering av redusert pris på månedskort for tog utenfor takstsamarbeidsområder
- Takstsamarbeidsavtaler
- Plan for fornyelse av signalanlegg (ERTMS)
- Fremdriftsplan for arbeid med forvaltningsmodell for FLIRT-flåten
- Tiltak for bedre styring i jernbanesektoren
- Bevilgningsendringer og endrede fullmakter for Jernbanedirektoratet som følge av Stortingets behandling av Prop. 96 S (2025–2026) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2026* og Innst. 450 S (2025–2026)

1. Investeringsporteføljen og tilbudsforbedringer på jernbanen

Samferdselsdepartementet viser til redegjørelsen i Prop. 96 S (2025–2026) om status for investeringsporteføljen og tilbudsforbedringer på jernbanen, herunder omtale av effektpakkene *Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo–Fredrikstad)* og *Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo–Skien)*. Departementet viste i proposisjonen til at jernbaneporteføljen må «*gås gjennom for å tilpasse den samlede aktiviteten til budsjetttrammene fremover. Samferdselsdepartementet vil redegjøre for arbeidet med planleggingen av effektpakker i budsjettforslaget for 2027. En nærmere avklaring av videre fremdrift i effektpakker som planlegges, må avvente denne gjennomgangen, fordi videre arbeid blant annet kan ha betydning for kontraktinngåelser som medfører betydelige*

fremtidige bindinger. Jernbanedirektoratet må justere sine avtaler med Bane NOR SF i tråd med dette.

2. Videre utredning av nasjonalt reisekort

Oppdrag nr.	21-2026
Navn på oppdrag	Videre utredning av nasjonalt reisekort
Bakgrunn <p>Som svar på oppdrag 08-2026 leverte Jernbanedirektoratet 4. mai 2026 en utredning av nasjonalt reisekort. Utredningen er laget i samarbeid med Statens vegvesen og kan inngå som grunnlag i kommende utredning.</p> <p>Ved behandlingen av Prop. 96 S (2025–2026), jf. Innst. 450 S (2025-2026), ba Stortinget regjeringen om å «utrede hvordan de reisende kan få et nasjonalt månedskort. Utredningen skal blant annet omfatte én modell som er gjennomførbar for et enhetlig nasjonalt reisekort med en månedspris på 499 kroner, inkludert konsekvenser for finansiering, inntektsbortfall for kollektivselskapene, takstsamarbeid mellom fylker og togselskap og eventuelle rabattordninger for barn, unge, studenter og honnør. Arbeidet skal også beskrive en trinnvis implementering som trinn for trinn gir billigere og mer sømløse månedskort og som leder opp mot et enhetlig nasjonalt reisekort, med mulig trinnvis implementering fra høsten 2027. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med en status i utredningen og tidsplan for videre arbeid i forbindelse med statsbudsjettet for 2027».</p>	
Beskrivelse av oppdraget <p>Jernbanedirektoratet skal, i samarbeid med Statens vegvesen, utrede konkrete modeller for å innføre et nasjonalt månedskort for kollektivtransport. Utredningen skal blant annet omfatte én modell som er gjennomførbar for et enhetlig nasjonalt reisekort med en månedspris på 499 kroner. Utredningen skal belyse hvordan modellene vil påvirke sentrale transportpolitiske mål, og vurdere operative og juridiske forhold, konsekvenser for finansiering, inntektsbortfall for kollektivselskapene, konsekvenser for takstsamarbeid mellom fylker og togselskap og eventuelle forslag til rabattordninger for barn, unge, studenter og honnør. Det skal også vurderes særskilt hvordan ulike modeller skal ses i sammenheng med utviklingen av fjerntogtilbudet.</p> <p>Det skal gis anslag for etterspørselsvirkninger og kostnader knyttet til de ulike modellene, hvilke tilskuddsbehov til fylkeskommunene som modellene utløser og foreslås hvordan både tilskudd og salgsinntekter bør fordeles mellom fylkeskommunene. Det skal også redegjøres for hvordan ulike modeller påvirker fordeling av beslutningsmyndighet mellom staten og fylkeskommunene knyttet til pris og tilbud, og hvordan dette må tas hensyn til i budsjettprosessene på begge forvaltningsnivåer. Konsekvensene for byvekstavtalene må vurderes.</p>	

Utredningen skal videre vurdere og skissere hvordan de ulike modellene for nasjonalt reisekort kan innføres. Det skal derfor utarbeides en trinnvis implementeringsplan som trinn for trinn gir mer sømløse reiser og billigere månedskort, og som leder opp mot et enhetlig nasjonalt reisekort, med mulig trinnvis implementering fra høsten 2027. Trinnvise tiltak kan inkludere, men er ikke avgrenset til, samordning av billettkategorier på tvers av fylker, utvidelser eller tilpasninger av takstsamarbeidsavtaler mellom Jernbanedirektoratet og fylkeskommuner, videreutvikling av tilskuddsordningen for lavere pris på periodebillett, billettprodukter for togreiser som ikke er tilknyttet takstsamarbeidsavtaler, og forsøk med redusert pris for månedskort på tog utenfor takstsamarbeidsområdene, jf. oppdrag 22-2026.

Jernbanedirektoratet og Statens vegvesen skal gjennomføre utredningen i dialog med fylkeskommunene. Entur AS skal også involveres i arbeidet. Jernbanedirektoratet skal lede arbeidet og leveransene skal være forankret i begge etater. Ev. uenigheter skal synliggjøres i leveransen.

Frist og rapportering

En første status og tidsplan for videre arbeid, samt vurdering av tiltak som ev. er mulig å trinnvis innføre fra 2027, skal leveres 10. august. En utredningsrapport skal oversendes Samferdselsdepartementet innen 15. februar. Jernbanedirektoratet skal i sitt innspill til revidert nasjonalbudsjett 2027 medio februar 2027 foreslå konkrete tiltak som kan iverksettes i andre halvår 2027 og budsjettmessige konsekvenser av disse.

Kontaktperson i Samferdselsdepartementet for oppdraget er Arne Bjørdal Langan, telefon 22 24 82 31.

3. Vurdering av redusert pris på månedskort på tog

Oppdrag nr.	22-2026
Navn på oppdrag	Vurdering av redusert pris på månedskort på tog
Bakgrunn	Ved behandlingen av Prop. 96 S (2025–2026), jf. Innst. 450 S (2025-2026) ba Stortinget regjeringen om å «utrede med sikte på å gjennomføre et forsøk med redusert pris på månedskort på tog utenfor takstsamarbeidsområdene.»
Beskrivelse av oppdraget	Jernbanedirektoratet skal utrede hvordan et forsøk med redusert pris på månedskort på tog utenfor takstsamarbeidsområdene kan innrettes og gjennomføres. Det forutsettes at direktoratet ser dette arbeidet i sammenheng med oppdrag 21-2026 over.
Frist og rapportering	En første vurdering, herunder hva som er mulig å gjøre i 2027, samt forslag til videre arbeid skal leveres 17. august.

Kontaktperson i Samferdselsdepartementet for oppdraget er Arne Bjørdal Langan, telefon 22 24 82 31.

4. Plan for fornyelse av signalanlegg (ERTMS)

Oppdrag nr.	23-2026
Navn på oppdrag	Plan for fornyelse av signalanlegg, herunder ERTMS
Bakgrunn Det er nødvendig å fornye signalanleggene på norsk jernbane. ERTMS er den felles europeiske standarden for nye signalsystemer, og er lagt til grunn som retning for moderniseringen av signalanleggene i Norge. Samtidig har det over tid vært betydelige utfordringer knyttet til fremdrift og kostnader for fornyelse av signalanleggene med ERTMS. Dette har også påvirket fremdrift og kostnader i mange av utbyggingsprosjektene på jernbanen. Etter departementets vurdering er det nødvendig å utarbeide en helhetlig plan for fornyelse av signalanleggene på norsk jernbane som ikke avgrenses til replanlegging av ERTMS, men som gir rom for bredere vurderinger, slik at det videre arbeidet kan innrettes på en måte som gir best mulig transportpolitisk måloppnåelse for jernbanen som helhet.	
Beskrivelse av oppdraget Jernbanedirektoratet skal, i samråd med Bane NOR SF, utarbeide en helhetlig plan for fornyelse av signalanleggene på norsk jernbane. Arbeidet skal innrettes med utgangspunkt i direktoratets forslag av 8. juni 2026, men med følgende presiseringer: Departementet legger til grunn gjeldende samfunns mål og effektmål for arbeidet. Sluttleveransen skal være en konkret plan for hvordan fornyelsen av signalanleggene på jernbanen skal gjennomføres. Planen skal gi departementet et samlet grunnlag for å ta stilling til videre innretning, prioritering og fremdrift. Eventuelle uenighetspunkter mellom virksomhetene skal synliggjøres.	
Frist og rapportering Endelig rapport med anbefalt plan for fornyelse av signalanleggene skal oversendes Samferdselsdepartementet innen 15. mars 2027.	

Kontaktperson i Samferdselsdepartementet for oppdraget er Benjamin Borch, telefon 22 24 82 20.

5. Takstsamarbeidsavtaler

Ved behandlingen av Prop. 96 S (2025–2026), jf. Innst. 450 S (2025–2026), ba Stortinget regjeringen «sørge for at statlige aktører er positive til etablering av takstsamarbeid».

Samferdselsdepartementet ber om at Jernbanedirektoratet har god dialog med relevante fylkeskommunene ved henvendelser om ev. nye takstsamarbeidsavtaler.

6. Fremdriftsplan for arbeid med forvaltningsmodell for FLIRT-flåten

Samferdselsdepartementet viser til Jernbanedirektoratets brev datert 1. juni 2026 med fremdriftsplan for utarbeidelse av styringsdokument for levetidsforvaltning av FLIRT-togene.

Departementet slutter seg til fremdriftsplanen og legger til grunn at styringsdokument og overordnet kostnadsramme følger med Jernbanedirektoratets rammefordelingsforslag for statsbudsjettet for 2028. Samferdselsdepartementet har ansvar for å gjennomføre ekstern kvalitetssikring av styringsdokument og kostnadsramme.

Departementet understreker betydningen av å utarbeide et styrings- og oppfølgingssystem for levetidsforvaltningen av FLIRT-togene på en måte som både ivaretar Norske tog AS' ansvar for å finne og gjennomføre effektive oppgraderingstiltak, og Jernbanedirektoratets ansvar for strategisk utvikling av jernbanen blant annet gjennom prioritering av midler i årlige budsjett.

7. Tiltak for å bedre styringen av jernbanesektoren

Samferdselsdepartementet viser til dialog mellom Samferdselsdepartementet, Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF om tiltak for å bedre styringen, budsjettoppfølgingen og samhandlingen mellom departement, direktorat og foretak. Departementet ber om at følgende tiltak implementeres fra og med 1. juli 2026:

7.1. Felles årshjul

F.o.m. 1. juli 2026 gjelder tidsfristene for arbeidet med statsbudsjett, planer og avtaler slik de framkommer i vedlegg 1.

7.2. Forenkling av begrepsbruk

Følgende endringer av begrepsbruk gjøres gjeldende f.o.m. 1. juli 2026:

- Avtalene knyttet til infrastruktur mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF skal konsekvent benevnes infrastrukturavtaler.
- Effektpakkebegrepet reserveres for den sammensetningen av innsatsfaktorer som direktoratet foretar, og som må til for å realisere en effekt. Effektpakkebegrepet skal derfor reserveres til direktoratets koordinering, og til rapporteringen til departementet i budsjettprosessen og etatsstyringen.
- Dagens benevning av A, B og C-avtaler endres til avtaler om hhv. utbygging, planlegging og utvikling.

7.3 Justerte rammer for Jernbanedirektoratets avtaleoppfølging av Bane NOR SF

F.o.m. 1. juli 2026 gjelder følgende rammer for direktoratets avtaleoppfølging av Bane NOR SF:

- Jernbanedirektoratet må styrke sin evne til å sette sammen avtaler og oppdrag knyttet til de ulike innsatsfaktorene i en effektpakke, overvåke risikoen i disse avtalene og effektpakkene de utgjør, treffe tiltak dersom risikoen øker og så tidlig som mulig bringe forslag til justeringer opp til departementet i budsjettprosessen.
- I infrastrukturavtalene skal det fastsettes en «fast» fastpris som er snittet mellom P50 og P85 (P67,5). Dette gjelder alle utbyggingsprosjektene, både over og under terskelverdi. Dersom et prosjekt er over terskelverdi er det Bane NOR SFs og den eksterne kvalitetssikrer sin usikkerhetsanalyse som ligger til grunn for kostnadsrammen (P85) vedtatt i Stortinget, og som definerer beregningen av P67,5. For prosjekter under terskelverdi er det Bane NOR SF sine egne usikkerhetsanalyser som skal være utgangspunkt for fastsetting av P67,5.
- Fastprisen skal benyttes til store prosjekter over terskelverdi eller til pakker av mindre prosjekter/tiltak som henger sammen og som er nødvendig for å oppnå en effekt. Forut for at direktoratet fremmer forslag om oppstart av et utbyggingsprosjekt i statsbudsjettprosessen skal direktoratet vurdere usikkerhet og modenhet. Etter at et prosjekt er prioritert i statsbudsjettet og oppfølging er fastsatt i tildelingsbrevet skal direktoratet inngå avtale med fast pris (P67,5) med Bane NOR SF.
- Ved kostnadsprognoser over P67,5 utløses en plikt for avtalepartene (Bane NOR SF og direktoratet) til umiddelbart å drøfte konsekvenser og tiltak. Partene skal avtale en frist for gjennomføring av en slik drøfting, for eksempel to måneder. Bane NOR SF har fullt ansvar og handlingsrom inntil denne avviksgrensen nås, men må påregne tett oppfølging dersom foretaket går over denne grensen. Det er viktig at departementet blir holdt godt orientert gjennom leveransene fra direktoratet til statsbudsjettet om hvordan avtalepartene vil følge opp økte kostnader og/eller endringer i fremdrift.
- Det er fremforhandlet fastpris for cirka 30 infrastrukturprosjekter som nå er i gjennomføringsfasen. I avtalene for disse prosjektene skal fastprisen endres til P67,5 og rutineene beskrevet over skal legges til grunn for den videre oppfølgingen av kostnadsprognoser og usikkerhet. Begrepsbruk i disse avtalene skal videre endres i tråd med fastsatt begrepsbruk i dette supplerende tildelingsbrevet. Disse endringene skal gjennomføres senest innen 31. januar 2027.

7.4 Tiltak for bedre intern styring i Bane NOR SF og Jernbanedirektoratet

Bane NOR SF og Jernbanedirektoratet har selv identifisert flere tiltak for å bedre styringen internt i egne virksomheter og styrke samhandlingen seg imellom. Tiltakene omfatter styrket kostnadsstyring i Bane NOR SF, samordning i Bane NOR SF av interne budsjettprosesser og prosessene mot direktoratet i statsbudsjettarbeidet, bedre samordning av budsjett- og avtaleoppfølging i direktoratet bl.a. gjennom organisatoriske endringer, og mer konsistent og budsjettforankret interessenthåndtering i Bane NOR SF. Departementet legger til grunn at arbeidet med å gjennomføre tiltakene gis høy prioritet i begge virksomheter.

8. Bevilgningsendringer og endrede fullmakter

Ved Stortingets behandling av Prop. 96 S (2025–2026) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2026* og Innst. 450 S (2025–2026), 19. juni 2026, vedtok Stortinget endringer under Særskilte transporttiltak, kap. 1330 og Jernbaneformål, kap. 1352 Jernbanedirektoratet:

Bevilgningsvedtak

Kap.	Post	Formål	Kroner
1330		Særskilte transporttiltak	
	62	Tilskudd til kollektivtransport, økes med Fra kr 620 000 000 til kr 1 115 000 000	495 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	71	Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold, <i>kan nyttes under post 70</i> , økes med fra kr 7 509 000 000 til kr 7 659 000 000	150 000 000
	72	Kjøp av infrastrukturtenester – fornying og mindre investeringer, økes med fra kr 7 853 600 000 til kr 8 003 600 000	150 000 000
	77	(Ny) Kompensasjon til godsselskaper etter uforutsette hendelser, bevilges med	150 000 000

XXII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for kjøp av transporttenester

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2026 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår og gi tilsagn om tilskudd inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Formål	Samla ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1352		Jernbanedirektoratet		
	70	Kjøp av persontransport med tog	33 180 mill. kroner	6 620 mill. kroner

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningen på kap. 1330 og 1352 til disposisjon for Jernbanedirektoratet i 2026. Videre delegerer Samferdselsdepartementet fullmakten til å pådra staten forpliktelser for kjøp av transporttenester, til Jernbanedirektoratet.

Departementet forutsetter at bevilgningene benyttes i tråd med departementets merknader i dette brevet. For øvrig vises det til kravene og føringer omtalt i tildelingsbrevet for 2026 til Jernbanedirektoratet.

8.1 Nærmere om budsjettendringene

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

Post 62 Tilskudd til kollektivtransport

I saldert budsjett 2026 ble det bevilget 620 mill. kroner på kap. 1330, post 62, til en midlertidig tilskuddsordning som fylkeskommunene kan søke på for å redusere prisen på periodebilletter til de reisende. Denne bevilgningen er økt med 495 mill. kroner for å kunne redusere prisene på månedskort med ytterligere om lag 160 kroner i seks måneder., Jernbanedirektoratet skal forvalte tilskuddsordningen i tråd med retningslinjer som Samferdselsdepartementet vil utarbeide. I forvaltningen av tilskuddet inngår behandling av søknader, utbetaling av tilskudd, kontroll og rapportering og evaluering. Samferdselsdepartementet ber om at Jernbanedirektoratet har god dialog med Statens vegvesen gjennom hele prosessen for å ivareta grenseflatene som det nye tilskuddet vil ha mot tilskuddsordningene som Statens vegvesen forvalter i byvekstavgiftene, og effektene av dette.

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold

Bevilgningen er økt med 150 mill. kroner for å gi rom for økt innsats på vedlikehold av jernbanen.

Post 72 Kjøp av infrastrukturtenester – fornying og mindre investeringer

Bevilgningen er økt med 150 mill. kroner for å gi rom for økt innsats på fornying og mindre investeringer på jernbanen

Post 77 Kompensasjon til godsselskaper etter uforutsette hendelser

Det er bevilget 150 mill. kroner for å kompensere godstogselskaper for tapte inntekter etter kvikkleireskredet ved Nesvatnet i Levanger i Trøndelag i august 2025. Ordningen må godkjennes av ESA før støtte kan utbetales. Departementet forventer at Jernbanedirektoratet legger til rette for rask etablering og godkjenning av kompensasjonsordningen, og at behandling av søknader og utbetaling av støtte skjer så raskt som mulig etter at godkjenning fra ESA foreligger.

Andre saker

Økt fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for kjøp av persontransport med tog og endring av formålet med post 70

Den samlede fullmaktsrammen for kjøp av persontransport med tog er økt med 2 780 mill. kroner til 33 180 mill. kroner. Rammen for forpliktelser som forfaller hvert år, er ikke endret fra saldert budsjett.

For å kunne opprettholde driften av togtilbudet frem til nye lokal-, region- og fjerntog fases inn, er formålet med bevilgningen på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, utvidet til også å kunne omfatte nødvendige kjøp av deler, utstyr og tjenester Samferdselsdepartementet viser til oppdrag nr. 18-2026, jf. Supplerende tildelingsbrev nr. 3 av 9. juni 2026.

Med hilsen

Are Forbord (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marte Rønningen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen
Statens vegvesen